

Экологик ва ижтимоий тадбирлар режаси (ЭИТР)

ЭИТР Masdar билан жорий маслаҳатлашувлар асосида янгиланиб боради.

Харакат	Тавсиф	Якунланиш саналари
PS 1 - Экологик ва ижтимоий хавф ва таъсирларни баҳолаш ва бошқариш		
1	Экологик ва ижтимоий бошқарув тизими: Компания IFC PS1 умумий талабларига мувофиқ, лойиханинг миқёси ва мураккаблигига мос келадиган кенг қамровли экологик ва ижтимоий бошқарув тизимини (ЭИБТ) ишлаб чиқади ва амалга оширади. ЭИБТ компанияянинг кенг қамровли экологик ва ижтимоий мақсадлари ва тамойилларини, шунингдек, барча зарур сиёсатлар, процедуранар ва режаларни (шу жумладан, курилишни экологик ва ижтимоий бошқарув режасини) белгилайдиган, жумладан лойиха АМТБИМида тавсифланган кенг қамровли экологик ва ижтимоий сиёсатни ўз ичига олади.	2022 йил 23 май (курилишдан 2 ҳафта олдин)
2	Операцион Экологик ва ижтимоий бошқарув: Компания IFC учун мақбул ва лойиханинг ЭИТБ, «ПС» IFC ва миллый талабларга мос келадиган Операцион муҳит ва ижтимоий бошқарувни Режалаштириш Тизимини (OESMS) ишлаб чиқади ва жорий қиласи. OESMP барча тегишли экологик хатарларни, лекин улар билан чекланмаган ҳолда, шу жумладан ифлосланишининг олдини олиш, сув ресурсларини бошқариш; хавфли материаллар; чиқиндиларни бошқариш, фавқулодда вазиятларга муносабат билдириш; аҳоли саломатлиги, хавфсизлик; биологик хилмажилликни бошқариш; атроф-муҳит мониторинги; манфаатдор томонларни жалб қилишини (шу жумладан шикоятларни бошқариш) қамраб оладиган бир қатор кичик режаларни ўз ичига олади.	2024 йил 30 сентябрь (Лойихани ривожлантириш Босқичларининг тўлиқ Баённомаси имзоланишидан 2 ой олдин)
3	EHS ресурслари - Курилиш даврида компания Лойиханинг биохилмажиллик бўйича менежерини, инсон ресурслари бўйича мутахассисни, битта ижтимоий менежерни ва битта жамоатчилик билан алоқалар бўйича ходимни ишга олади, уларга соглини сақлаш, хавфсизлик ва атроф-муҳитни химоя қилиш бўйича лойихаларни бошқарувчи (HSE) консультантларнинг ходимлар ва, зарурат бўлганида, ижтимоий-экология бўйича консультантлар кўмаклашади.	2022 йил 23 май (курилиш бошланишидан 2 ҳафта олдин) 2023 йил 30 июнь (Лойихани ривожлантириш Босқичлари Баённомаси имзоланишидан 2 ой олдин)
PS 2 - Ишчи кучи ва меҳнат шароитлари		
4	Инсон ресурсларини бошқариш - Компания IFC PS2, Халқаро Меҳнат Ташкилоти (ХМТ) талаблари ва маҳаллий меҳнат кодексига мувофиқ лойиханинг Инсон ресурслари (HR) сиёсатини ва тегишли режалар/процедураларни ишлаб чиқади ва амалга оширади. Сиёсат/процедуралар компанияянинг меҳнат ва меҳнат шароитларига, жойларда максимал бандикни таъминлаш, тенг имкониятлар, камситилмаслик, жинсий зўравонлик ва гендер асосидаги зўравонликка қарши курашиш, болалар ва мажбурий меҳнатни тақиқлаш, маълумот тарқатувчиларни химоя қилиш, уюшмалар эркинлиги, жамоавий музокаралар ва бошқалар бўйича мажбуриятларни белгилайди. Компания барча ходимларга (жумладан, лойиха ишчиларини жойлаштириш учун мўлжалланган биноларда ходимларнинг хатти-харакатлари) тегишли бўлган амалдаги Хатти-харакатлар кодексини ишлаб чиқиша давом этади.	2022 йил 23 май (курилиш бошланишидан 2 ҳафта олдин)
5	Ходимларнинг шикоятларини кўриб чиқиши механизми (WGM) - Компания IFC PS2 стандартларига мувофиқ ходимларнинг шикоятларини кўриб чиқиши механизмини яратади ва жорий қиласи. WGM иш берувидан қатби назар, барча лойиха ишчилари учун имконли бўлади. Компания ундан фойдаланиш ҳақидаги маълумотларни ишчиларга улар тушунадиган тилда тарқатади. WGM таъқиблар/гендер асосидаги зўравонлик ҳақидаги шикоятлар билан боғлиқ аниқ мулоҳазаларни ўз ичига олиши керак. Механизм шикоятларни топшириш ва кўриб чиқиши учун бир нечта кириш нукталарини, шу жумладан, зарурат бўлганидаа, аноним равишда хабар бериш имкониятини ўз ичига олиши керак,. Компания WGM механизмини амалга оширишини мувофиқлаштириш учун шикоятларни кўриб чиқиши бўйича ходимни тайинлади.	2022 йил 23 май (курилиш бошланишидан 2 ҳафта олдин)
6	Иш шароитлари - Компания пудратчи ва субпудратчининг маҳаллий меҳнат қонунларига ҳамда лойиханинг меҳнат ва меҳнат шароитлари мажбуриятларига мувофиқлигини баҳолаш учун лойиханинг курилиш босқичида ярим йиллик мониторинг ўтказиш мақсадида тегишли малакали ва тажрибали мустақил маслаҳатчини ёллади.	2022 йил 6 декабрь (курилиш бошланганидан кейин 6 ойдан сўнг)
7	Ишчиларни жойлаштириш - Компания лойихада ишчиларни жойлаштириш учун тақдим этилган биноларни кўчиб киришдан олдин текширади. Аудиторларга тегишли тажрибага эга хаёт фаолияти ва ёнгин хавфсизлиги бўйича мутахассис кўмаклашади. Аудит давомида IFC/ETTB “Ишчиларни жойлаштириш: жараёнлар ва стандартлар”, халқаро миқёсда тан олинган ҳаётни таъминлаш ва ёнгин хавфсизлиги стандартларига мувофиқ тураржой биноларининг мувофиқлигини баҳолаш ҳамда Covid -19 ва гендер аспектларини бошқариш бўйича тегишли чоралар кўрилади. Тураржой биноларидан фойдаланишдан олдин барча аниқланган мухим номувофиқликлар бартараф этилади.	2022 йил 23 май (курилиш бошланишидан 2 ҳафта олдин)
8	Пудратчиларни бошқариш - Компания лойиханинг турли босқичларида пудратчилар, субпудратчилар ва бошқа учинчи томонларнинг EHS самарадорлигини бошқаришга ёндашувини белгилайдиган Пудратчиларни бошқариш режасини ишлаб чиқади. Пудратчиларни бошқаришга ёндашув яхши амалиёт бўйича IFC Кўлланмасида тавсифланган умумий тамойилларга амал қиласи: Пудратчининг экологик ва ижтимоий кўрсаткичларини бошқариш .	2022 йил 23 май (курилиш бошланишидан 2 ҳафта олдин)

Харакат	Тавсиф	Якунланиш саналари
9	<p>Етказиб беришлар занжирини бошқариш – Шартнома бўйича компания WTG O & M ESMS га интеграцияланган лойиха даражасидаги талабларнинг тизимли қўлланилишини таъминлаш учун малакали бирламчи етказиб берувчилар учун олдиндан ишончли етказиб берувчиларни бошқариш ва кузатув тизимини жорий этиш мажбуриятини олишини талаб қиласди.</p> <p>Компания асосий етказиб берувчилар учун “E&S етказиб берувчини бошқариш режасини” ишлаб чиқади ва амалга оширади. Компания шартнома асосида “EPC” пудратчисидан асосий етказиб берувчилар учун етказиб берувчининг E & S хатарларини баҳолашни ва етказиб бериш билан боғлик муаммолар ва хавфларни, потенциал етказиб берувчиларни ишини, жумладан, болалар меҳнати, мажбурий меҳнат, меҳнат шароитлари ва бошқаларни таҳлил қилишин талаб қиласди. Пудратчилар учун тендер жараёнига гендер ва хавфсизлик хатарларини баҳолашни киритиш.</p>	2022 йил 5 май (мажбуриятдан олдин)
10	<p>Мехнатни муҳофаза қилиш ва хавфсизлик. Шартнома шартларига мувофиқ, компания курилиш, фойдаланиш ва таъмиглаш бўйича пудратчи объектга хос меҳнатни муҳофаза қилиш ва хавфсизликни бошқариш тизимини, шу жумладан лойиҳанинг ҳар бир босқичи билан боғлик иш ҳажмига ва таваккалларга мос келадиган режалар ва тартибларни ишлаб чиқиши ва жорий этишини кафолатлади. Ушбу хужжатларда белгиланган талаблар барча лойиха ишчиларига, шу жумладан субпудратчиларга ҳам тегишли бўлади.</p>	2022 йил 6 май
PS 3: Ресурслардан фойдаланиш самарадорлиги ва ифлосланишнинг олдинни олиш		
11	<p>Сув ресурсларини бошқариш - Компания сув ресурсларини баҳолаш бўйича тадқиқот ўтказади, унда лойиҳа ҳамда тегишли ва ёрдамчи объекtlар учун тавсия этилган сув таъминоти варианtlарининг имконли эканини баҳолайди. Тадқиқотнинг мақсади лойиҳа билан боғлик бўлган ер ости сувларини олишининг кўпайиши учинчи шахсларнинг сувдан фойдаланиш имкониятига таъсир қилиши ёки қўлмаслигини текширишдан иборат.</p>	2022 йил 5 май (курилишдан бир ой олдин)
12	<p>Шовқинни бошқариш. Компания лойиҳадан фойдаланиш даврида шовқиннинг таъсирини қайта баҳолайди. Амалдаги баҳолаш методологияси ШТГ тавсияларига мувофиқ бўлиши, хусусан, тунги вақтда сезгир рецепторларда мезон 45 дБ ошибб кетмаслигини тасдиқлаши керак. Агар баҳолаш оқибатларни юмшатиш чораларини кўриш зарурлигини аниқласа, улар амалга оширилади.</p> <p>Агар мукобил турбина етказиб берувчисидан фойдаланилса (АМТБИМ баҳоланган моделдан ташкари), компания ушбу турбинага хос бўлган таъсирларни баҳоловчи кўшимча шовқин баҳолашини ўтказиши керак.</p>	2023 йил 28 февраль (ШТГнинг биринчи гурухи фойдаланишга топширилишидан 6 ой олдин)
PS 4: Жамоат саломатлиги, хавфсизлик ва ҳимоя		
13	<p>Йўл харакатини бошқариш - Компания ўзининг EPC дан барча субпудратчилар учун қўлланиладиган миллий IFC PS4 талабларига жавоб берадиган Харакат ва транспортни бошқариш режасини (ХТБР) ишлаб чиқиш ва амалга оширишини талаб қиласди. ХТБР курилиш харакати, аномал юкланишлар ва лойиҳа билан боғлик холда амалга оширилиши керак бўлган ҳар қандай йўл ободонлаштириш ишларидан йўл фойдаланувчилари ва жамоалар учун юзага келадиган хатарларни бартараф этиш учун тегишли назоратни ўз ичига олади. Бундан ташкари, EPC мавжуд йўл шароитларини баҳолаш ва аниқ назорат чоралари зарурлигини аниқлаш учун маҳаллий йўллар тармоғининг қурилишдан олдин батафсил текширувни ўтказади.</p>	2022 йил 23 май (курилиш бошланишидан 2 хафта олдин)
14	<p>Хавфсизликни бошқариш. Компания EPC-пудратчисидан IFC PS4 стандарти талабларига жавоб берадиган Хавфсизликни бошқариш режасини ҳамда Хавфсизлик ва инсон ҳуқуқлари бўйича кўнгилли тамойилларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишини талаб қиласди. Режа ўз ичига объекtnинг хавфсизлик ходимлари учун Хатти-харакатлар кодексини, хавфсизлик хатарларини баҳолаш ва ходисалар хақида хисобот бериш ҳамда тергов жараёнини олади. EPC-пудратчisi хусусий хавфсизлик хизмати ходимларининг ўтмишда жиноятлар/суюистеъмолликларга алокадор эмаслиги ва тегишли тайёргарликдан ўтганлигини таъминлаш учун асосли текширувлар ўтказилишини таъминлайди. Компания ушбу бошқаруш режасининг бажарилишини мунтазам аудитлар орқали назорат қиласди.</p> <p>Хавфсилк хизмати ходимларининг хавфсизлик кодекси бузилиши ёки хавфсизлик хизмати ходимлари билан боғлик бошқа шикоятлар мавжуд бўлса, жамоатчилик шикоятларини кўриб чиқиш механизми ҳамжамият аъзолари ёки ходимлари учун имконли бўлади.</p>	2022 йил 23 май (курилиш бошланишидан 2 хафта олдин)
PS5 - Ерни сотиб олиш ва мажбурий кўчириш		
15	<p>TMTРни амалга ошириш - Компания ерни йўқотиш муаммосини ҳал қилиш учун маҳсус ишлаб чиқилган компенсация ва ёрдам чораларини белгиловчи Ҳамжамиятни ривожлантириш режасини ишлаб чиқади ва амалга оширади. Бундан ташкари, компания томонидан LRP бажарилиши устидан назорат қилиши ва уни амалга ошириш учун зарур бўлган бюджет маблағларини ажратиш учун Зарафшон ҳамжамиятини ривожлантириш қўмитаси тузилади . Қўмита компания томонидан бошқарилади ва курилиш ишлари бошланишидан олдин тузилади.</p>	2022 йил 6 май (курилиш бошланишидан 1 ой олдин)
16	<p>TMTР амалга оширилишини мониторинг қилиш - Компания курилиш босқичида кредиторларга икки йилда бир марта мониторинг ҳисоботларини ва эксплуатация давомида йиллик ҳисоботларни тақдим этиш орқали TMTР бажарилиши устидан назорат қиласди (ҳар йилги E&S мониторинги ҳисоботи доирасида). Компания, барча TMTР коидалари бажарилганини баҳолаш учун якуний аудитни ўтказади. Якуний аудит, энг камида, компания томонидан қабул қилинган TMTР таъсирини юмшатиш чораларини кўриб чиқишини, амалга ошириш натижаларини келишилган мақсадлар билан таққослаши ва мониторинг жараёнини якунлаши мумкинлиги ёки йўқлигини ўз ичига олади. Бундан ташкари, компания TMTР фаолияти тугаганидан сўнг 2 йил ўтгач, тирикчилик манбалари лойиҳадан олдинги даражага кайтарилгани ёки яхшиланганлигини текшириш мақсадида мустақил якуний аудит ўтказиш учун ташқи консультантни жалб қиласди.</p>	<p>2023 йил 6 январь (Биринчи хисобот курилиш бошланганидан 6 ой ўтгач)</p> <p>2024 йил 6 июнь (TMTР фаолияти тугаганидан кейин 2 йил ўтгач)</p>
PS 6 – Биологик хилмажилликни асраш ва тирик табиат ресурсларини барқарор бошқариш		

Харакат	Тавсиф	Якунланиш саналари
17	<p>Биологик хилмахилликни тадқиқ қилиш - Компания йирткич күшларни кузатиш бўйича илгор халқаро тажрибалар асосида ва аник турларнинг кўпайиш мавсуми/мавсумларини хисобга олган ҳолда, йирткич күшларнинг кўпайишини ўрганиши протоколини ишлаб чиқиши ва амалга ошириш учун малакали маслаҳатчини (эколог/йирткич ҳайвон мутахассиси) ёллайди.</p> <p>Тадқиқотлар фойдаланишнинг дастлабки 2-йилида ва кейинги тўққиз йил давомида ҳар 3 йилда бир марта ўтказилади.</p> <p>Компания, шунингдек, малакали маслаҳатчи (кўршапалаклар бўйича мутахассис-биолог) иштироқида лойиҳасининг гарбий чеккасида АМТБИМ тадқиқоти давомида дастлаб аниқланган кўнокнинг ўлчамини баҳолаш учун кўршапалакларнинг қиши пайтидаги қўногини ўрганади.</p>	2024 йил 30 апрель (тўлиқ тўловдан 6 ой олдин)
18	<p>Қурилиш босқичида биохилмахилликни бошқариш режаси (BMP) – Masdar Қурилиш босқичидаги биохилмахилликни бошқариш режасини (BMP) ишлаб чиқиши ва амалга ошириш, шу жумладан муҳим ўсимлик турлари ва ердаги устувор биохилмахиллик бойликлари (тошбака, калтакесак ва умуртқасизлар) билан боғлиқ яшаш жойларининг дастлабки тадқиқотларини ўз ичига олади ҳамда тегишли профилактика ва салбий таъсирларни юмшатиш чораларини тавсия этади. Худди шу ёндашув IdentiFlight тизими учун хандаклар қазиш ва минораларни ўрнатиш учун ҳам амал қиласди. BMP қурилиш босқичи ўз ичига (raptor) йирткич ҳайвонларни кўпайтириш тадқиқоти (ESAP # 20) натижаларига асосланган уяларни/кўнокларни ҳимоя қилиш режасини ҳам олади, бунда қурилиш босқичида ва эксплуатация пайтида уялар учун шовқинни минималлаштириш бўйича тавсия чоралари қўриласди. Уялар/кўнокларни Ҳимоя қилиш режасининг бир кисми сифатида Компания мақсадли турларнинг уя танлаш даврига якин (1 мартадан 15 апрелгача) хатар дараҷаси юкори бўлган ҳудудларда (масалан, T108A) қурилиш ишларини ўтказмайди.</p>	2022 йил 6 май
19	<p>Қурилишдан кейинги нобуд бўлишлар мониторинги дастури (PCFM) ва BMP фойдаланиш босқичи - Компания PCFM дастурини ишлаб чиқишини якунлаш ва BMP дан фойдаланиш босқичини ишлаб чиқиши ва амалга ошириш учун экология бўйича маҳаллий маслаҳатчилар билан ишлаш максадида халқаро миқёсда тан олинган шамол ёввойи табиати бўйича ихтисослашган маслаҳатчилар/экспертлар билан шартнома тузади. Халқаро маслаҳатчи PCFM иш жараёнининг бир кисми сифатида, PCFM таҳлили ва хисоботи, ўқитиш ва салоҳиятни ошириш бўйича маҳаллий маслаҳатчиларга техник ёрдам кўрсатиш учун фаолиятнинг дастлабки икки йилида саклаб турилади. Шартнома PCFM дастурини мустакил кўриб чиқиши учун йилига икки марта обьектга ташриф буюришни (ҳар бир ташрифга 1 ой) ўз ичига олади. Амалиёт босқичида BMP PCFM натижалари (ва бошқа ҳар қандай янги ҳудудий маълумотлар) асосида биохилмахилликнинг устувор қийматларини тасдиқлашни, потенциал биологик йўқ қилиш усулига мувофиқ биохилмахилликнинг устувор қийматлари учун чегараларни белгилашни, мослашувчан бошқарув тизимини, жойдаги эксплуатация босқичида барча мониторинг ва оқибатларни юмшатиш протоколлари ва бошқаларни ўз ичига олади. Умуман олганда, PCFM дастури дастлабки 5 йил давомида стандартлаштирилган шаблон бўйича ярим йиллик хисобот билан амалга ошириласди, аммо PCFM дастурининг амалдаги муддати нобуд бўлишлар натижаларига боғлиқ бўлади.</p> <p>Тезкор BMP (шу жумладан PCFM дастури) 2,5 йил ва 4,5 йилдан сўнг стратегик жиҳатдан қайта кўриб чиқиласди.</p>	2023 йил 31 июнь. 2027 йил 6 март (фойдаланишга топширилгандан кейин 4,5 йил ўтгач)
20	<p>Биологик хилмахилликни сақлаш бўйича харакатлар режаси (BAP) - Компания тегишли Биологик хилмахиллик бўйича харакатлар режасини (BAP) ва Биохилмахиллик мониторинг қилиш ва баҳолаш режасини ишлаб чиқади. BAP қурилишдан олдинги тадқиқотларга асосланган зарар/фойданни баҳолашни ўз ичига олади ва соф фойда максадларига эришиш учун АМТБИМда яшаш мухитини тиклаш бўйича чора-тадбирларни, шу жумладан, кенгрок ҳудудда деградацияга учраган кишлоқ хўжалиги ерларини қайта ишлаш дастурини ўз ичига олади. Агар компенсация чоралари зарур бўлса, Ўзаро синовни бошқариш рчежасини ишлаб чиқиши учун тармок бўйича халқаро тажрибага эга бўлган малакали эксперт билан шартнома тузади.</p>	2023 йил 28 июнь (фойдаланишдан 6 ой олдин).
21	<p>Илмий маслаҳат органи (ИМО) - Компания тегишли халқаро ва миллий манфаатдор томонлар вакилларидан (масалан, орнитологлар) ННТ тузади, улар күшларнинг биологик хилмахиллиги устувор қадриятларини юмшатиш стратегиясининг амалга оширилиши ва самарадорлигини назорат қиласди ҳамда мослашувчан бошқарув бўйича тавсиялар беради.</p>	2023 йил 30 июнь (COD Протоколи имзоланишидан 2 ой олдин)